

Дончо Цончев

Конкретната реалност около
теб

Приятната възбуда около масата отиваше към своя връх за тази вечер, тъй като портиерът скоро щеше да се изстъпани в средата на заведението и да извика без-церемонно:

– Айде, другари!

Той щеше да бъде толкова прав по принцип, колкото и неприятен. На всичкото отгоре след това щеше да почне да си играе с лампите, от което на художника буквално и фактически причерняваше.

Доловил последния миг, преди да го оскърбят по този начин, той стана рязко и каза: „Чао!“

Вечерта отвън беше чудесна. Пое си дъх и се почувствува окъпан отвътре. Сети се за всички онези, които оплакваха София за лошия въздух над нея, и си помисли, че трябва да изкарат поне една цяла вечер в дупката долу, после да излязат отвън на тротоара и тогава пак да говорят за въздуха.

Хубав си беше въздухът в София. И долу, в дупката, си беше хубав. Всичко си е много хубаво, щом стъпваш жив и здрав на краката си. А най-хубавото следваше сега. Едно от най-хубавите неща на света, към което той тръгваше в този момент.

Запали цигара. Удивляваше се на способността си (почти петдесетгодишен) да се удивлява въобще, да се заплесва, да се учудва – за толкова много и дребни неща, с които хората живееха, както живеят с невидимите и неизбежни микроби. Но се утешаваше. Може би затова беше художник. Срещу славата (и малко повече от средните пари) щеше да си търпи микроскопа – монтиран завинаги вътре в очите му.

Повтори си (да провери наистина и напълно ли е убеден): „Едно от най-хубавите неща на света“ – и неколцина от голямата компания долу вече бяха до него. Помъкнаха го на бар. Той не се и противи особено. Щом е едно от най-хубавите неща на света, тя трябваше да го чака до сутринта. До другата вечер и сутрин. До двайсет години – и Пенелопа е била едно от най-хубавите неща на света.

И в бара въздухът беше ужасен, но пък беше скъпо, весело и приятно. Един от близките му приятели каза:

– Нали щеше да ходиш някъде.

– Ще ходя – каза художникът.

След двайсетина минути, зазяпан в балерините и ухилен до ушите, добави:

– Смятай, че съм там.

– Къде? – не разбра приятелят му.

– Където щях да ходя.

– Аха.

Те мислеха по еднакъв начин и този повод беше достатъчен да бъдат много дълго време заедно. Онзи беше композитор и някакви тънки, невидими жички също тъй бяха монтирани вътре в главата му. Когато художникът изказа това свое убеждение, онзи го поправи:

– От тука до тука са опънати – пипна той челото и после гърдите си.

– Точно така!

Пиха по още едно. Можеха тъй да си осъмнат, питайки се: къде всъщност живеят нещата – в конкретната реалност около тебе или вътре в самата душа на човека.

Художникът, естествено, твърдеше, че всичко е всъщност реалността. Тази, която ни заобикаля. От която идваме, в която отиваме. С която непрекъснато се докосваме – щем или не щем.

Композиторът клатеше бавно главата си. Немите звуци, които „чуваше“ в себе си – каква реалност бяха? Съдържанието на един поглед например – мълчалив, неангажиран с нищо поглед – каква реалност е то?

Пиха още, зяпаха през микроскопа и дрънкаха невидимите жички – до разрешение, както обикновено, не стигнаха.

Все едно, тяхната среща не бе първа, нито последна, най-важното за момента бе туй, че ето, художникът върви по нощните улици сам, бавно – към едно от най-хубавите неща на света.

Пресича градинката. Оглежда се с основание, но не и разтревожен. Дори думата „труд“ бе позволила да сложат пред нея „право на“, но думата „любов“ не беше позволила. Е, понякога поставяха пред нея „тайна“, но тя не обръщаше особено внимание, защото беше тайнство още от началото.

Върви човекът. Почти се съмва. Стига до къщата и още веднъж се оглежда. Не го обижда това. Околният свят е конкретно реален и всеки се съобразява с това.

Изсвирва. Лампата светва почти в същия миг. Кранчето на пердето помръдва леко и познатата малка ръка се мярва – толкова подобна на уплашена птица.

Той се качва по стълбището в тъмното. Диша тежко от цигарите, годините и спомените зад микроскопа. Но стъпва леко. Може четиридесет етажа да изкачи така – към едно от най-хубавите неща на света.

Не са четиридесет етажите – след малко вратата ще скръцне. В сутрешния полумрак ще се покаже само едното й око и част от косата.

Виж какво нещо у човека е това косата. Неживо нещо. Както онази част от ноктите, която изрязваме. Почти нематериално нещо и без никаква биологическа функция днес. А той отлично знаеше, художникът, че никога, никога вече няма да влезе в живота му част от коса като тази.

Коса като тази, която – шом отвори очи – беше на бузата му.

Той премигна два пъти. Зад пердето беше съвсем светло. От улицата се чуваха зрелодневните шумове, които набъбваха тъй малко преди обяд. Малката ръка – толкова подобна на уплашена птица – го погали и момичето го попита шепнешком:

– Искаш ли нещо?

– Не – каза дрезгаво той.

Леглото беше голямо и топло. Една цигара се беше превърнала цялата в пепел – на едно посягане от лицето му. Тялото на момичето зад гърба му се усещаше като облак от въздух, с който можеш да се окъпеш и отвън, и отвътре.

– Попречих ли ти нещо? – чу той пак така шепнешката.

И каза:

– Да. Сънувах нещо много хубаво. Едно от най-хубавите неща на света.

– Какво е това, ако не е тайна?

– Ами сънувах, че идвам насам.

Той млъкна и се намести удобно. После затвори очи за конкретната реалност около себе си и извика отново съня, в който тъй незабравимо вървеше към нея.

КРАЙ

© 1983 Дончо Цончев

Сканиране, разпознаване и редакция: Светослав Иванов, 2007

Публикация:

Дончо Цончев
ПРАЗНИК БЕЗ ПОДАРЪК

I издание

Рецензент Кръстю Куюмджиев
Редактор Стефан Поптонев
Художник Веселин Павлов
Художествен редактор Александър Хачатурян
Технически редактор Тодор Бъчваров
Коректор Нина Велчева

Издателски № 7082

Дадена за набор на 6.I.1983 г.

Подписана за печат на 10.IV.1983 г.

Излязла м. май

Печатни коли 11,50. Издателски коли 9,59

Условно-издателски коли 9,53.

Формат 84×108/32. Тираж 20 110

Цена 1,20 лв.

Код 22/9536222211/5605-9-83

Партиздат – София, бул. „В.И.Ленин“ № 47
ДП „Д. Благоев“ – София, ул. „Н. Ракин“ № 2

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/3182>]